

INTRIGE EBERTOVIH SOVRAŽNIKOV

Takoj po smrti predsednika Eberta in tekom splošne žalosti v Berlinu, so pričeli njegovi sovražniki nove intrige: — Monarhistični organ meče blato na moža, ki leži na mrtvaškem odru ter skuša izposlovati politične prednosti iz njegove smrti. — Njegov naslednik bo izvoljen v pričetku aprila. — Marx je sedaj volilni kandidat.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 1. marca. — Fritz Ebert, socialističar in prvi predsednik nemške republike je včeraj umrl.

— Dajte mi dozo uspavajočega praška ter nehaite s temi neumnostmi, — je rekel svojim obupajočim zdravnikom. To so bile njegove zadnje besede.

Kmalu nato so pričele žalujoče množice polniti vse ceste Berlina. Zaplapolale so zastave na polodrogu. Mrs. Ebert so odvedli iz sanatorija v palačo na Wilhelmsstrasse, kjer se je zaprla v svoje sobe, da žaluje pred sliko svojega moža ter slikami dveh sinov, ki sta padla v svetovni vojni.

Smrt pa ni mogla zavezati strupenih jezikov njegovih nasprotnikov in sovražnikov.

— Celo ob grobu padlega voditelja socializma nam je nemogoče izgovoriti besede prijateljstva, — je pisala monarhistična Deutsche Zeitung.

Preussischer Zeitung, koje geslo je — Naprej za Boga, kralja in domovino, — pa ga omenja kot enega 'najbolj nevarnih in pretkanih sovražnikov.'

Tekom štirih dni, ko je bil Ebert bolan na unetju trebušne mreže, ki se je pojavilo po operaciji na slepiču, je spredla politična intriga celo pajčevino krog njegove postelje. Monarhisti, ki so bili prepričani, da bo bolezen izpodkopal njegove življenske sile, so ga sklenili izbaciti kot voditelja naroda ob prvi priliki. Smrt pa je raztrgala to pajčevino in sedaj so spredli novo.

Na kabinetnem sestanku, ki se je vršil včeraj zvečer, je bilo sklenjeno, da se določi predsedniške volitve za dan v pričetku aprila. Ta čas bo posloval kancelar Luther kot predsednik ter izvajal njegove posle.

Stvorilo se je že sedaj več političnih kombinacij. Prejšnji kancelar Marx, kot koalicijski kandidat demokratov, klerikalcev in socialistov, je zaenkrat najbolj odlični kandidat. Nacionalisti imajo v mislih admiral von Tirpitz, kljub njegovi starosti, a niso prišli še do nobenega definitivnega sklepa. Socialisti se tudi še niso odločili, če naj se pridruži Marxovi koaliciji ali če naj postavijo prejšnjega predsednika nemškega državnega zbora, Loebja, kot strogo strankarskega kandidata.

Politične prednosti Ebertove smrti so natančno pretehtali. Reakcionarji se boje, da bo spomin na njega predstavljal simbol republikanstva. V svojem obupnem naporu, da uničijo ta simbol, so pričeli blatiti njegov spomin.

Dr. Hilferding se je v imenu socialistov posvetoval s kancelarjem Luthrom glede pogrebnih cerimonij. Socialisti ga hočejo počastiti kot voditelja delavcev, kot revolucionarja, z rdečimi zastavami, ki naj bi bile v pogrebnem sprevodu pomešane med zastave republike. Luther pa je zahteval, da ga je treba pokopati kot voditelja nemške države.

Kompromis bo gotovo sklenjen, a ni še bil ker noče Mrs. Ebert z nikomur govoriti.

Niti Luther, niti socialistični voditelji ne vedo, če je Ebert zapustil kako oporoko ali če se je pred svojo smrtjo izrazil kako želi biti pokopan. Na konferenci so sestavili le splošne načrte za pogreb, in voditelji vlade čakajo, da se bo Mrs. Ebert predramila iz svoje žalosti.

Nobena teh nasprotujočih si podrobnosti ni prodrla v javnost. Pred elegantnim West sanatorijem se je zbralo na tisoče ljudi, ki so stali tam z breziz-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Potres v iztočnih državah.

Potresne sunke so čutili tudi na Srednjem zapadu. — Prvi sunek se je pojavil ob devetih in 23. Trajal je štiri minute in sledili so mu manjši sunki. — Telefonske črte so bile prekinjene.

Ves severoiztočni del dežele, od Bostona pa zapadno do Chicaga in Detroita ter južno do Louisvillea, Ky. in Richmond, Va. je bil pozorišče potresnih sunkov, ki so trajali dve minuti.

V mestu New Yorku so potresne sunki čutili ljudje, ki so se nahajali v uradih visokih poslopij ter v visokih apartament hišah. Ljudje na cestah, v New Yorku in drugih mestih niso čutili sunkov ter niso hoteli vrjeti govoricam, da se je pojavil potres.

Prvo seizmografsko poročilo je prišlo iz Canisious College, Buffalo. Po večjem streslaju so zaznamovali tam tri sunke, ki so trajali petnajst minut.

V nobenem kraju prizadetega ozemlja, v kolikor je bilo mogoče dognati po prvem razburjenju, ni bil potres zadostno močan, da bi mogel povzročiti kakšno občutnejšo škodo in tudi se ni poročalo o nikakih izgubah življenj ali nevarnostih, ki bi bile posledica tega potresa.

Poročila iz številnih mest na Srednjem zapadu pravijo, da je bila vsled sunkov pretrgana telefonska zveza.

Najbolj so občutili sunke ljudje, ki so se mudili v gorenjih nadstropjih velikih hiš, hotelov in drugih poslopij, odkoder so pričeli bežati na ceste.

Predsednik podpisal poštno predlogo

Predsednik Coolidge je podpisal poštno predlogo, s katero se bo povišalo plače pismonoš, poštne uradnikov in drugih uslužbencev za \$68,000,000 na leto.

WASHINGTON, D. C., 1. marca. — Predsednik Coolidge je končal dve leti trajajoči strah in razočaranje poštne uslužbenec s tem, da je včeraj zvečer podpisal predlogo, s katero se je povišalo plače poštne uslužbenec za 68 milijonov dolarjev.

To povišanje daje po \$300 na leto več pismonošem, in drugim uslužbencem, a precej izdatnejša povišanja nadzorovalnim višjim organom.

Poštni uslužbenec so bili skrajno vzradoščeni vsled njih zmage ter izjavili, da so izvajali zmago v glavnem raditve, ker se jim je posrečilo pridobiti na svojo stran javno mnenje dežele.

— To je bila značilna zmaga, — je rekel Thomas J. Flaherty, tajnik narodne federacije poštne uradnikov in eden glavnih delavcev za povišanje plač.

— Poštne uslužbenec se je po srečilo pridobiti narod na svojo stran, kljub vsem poskusom poštne birokracije, da zatemi celo stvar.

— Ta birokracija je skušala predramiti liste, da bi nasprotovali povišanju plač ter farmerje z izjavo, da bodo oni največ trpeli vsled povišanja pristojbin za prevoz pošte. Konečno pa so bili poštne uslužbenec vendar delni pravice.

NADALJNA POGAJANJA GLEDE VARNOSTI.

Pričakovati je nadaljne konference glede varnosti, katere naj bi se udeležila tudi Nemčija. — Francoski vladni voditelji upajo, da se bo vršil sestanek v Bruslju, po zaključanju zasedanja Lige v Ženevi. — Pričakovati je novih nemških predlogov glede meja.

PARIZ, Francija, 1. marca. — Splošno se je domnevalo včeraj in danes, da se bo vršila v Bruslju nadaljna medzavezniška konferenca po zaključanju sestanka sveta Lige narodov v Ženevi. Nemčija bo povabljena, naj pošlje zastopnika.

Za nekoliko zakrinkanimi ugotovitvi ministrskega predsednika Herriota v senatnem komiteju se očitno skriva načrt, da se uvede nadaljna pogajanja v namenu, da se konsolidira evropski mir s pomočjo novega sistema varstvenih dogovorov, h kateremu naj bi Nemčija prispevala kot ena najbolj odličnih sil.

Pričakuje se svežih nemških predlogov, temelječih na ponudbi kancelarja Cuna iz leta 1923. Glasi se, da bo dala nemška vlada varnostna jamstva ne le Franciji in Belgiji, temveč tudi Italiji. Glavni pogoj naj bi bil pospešeno izpraznenje levega brega Rena.

Organ Herriota, L'Ere Nouvelle, govori o velikih stvareh, katere mora izvršiti Herriot in katere lahko izvrši. Izvesti mora odločitve, tikajoče se usode Francije in sicer potom novega sistema evropskega ravnotežja.

Angleški vlada je baje v soglasju z načrti francoskega ministrskega predsednika ter se celo domneva v nekaterih krogih, da je inšpirala predloge, o katerih se bo razpravljalo na mednarodni konferenci.

Načrt lorda Balfourja za evropsko varnost se navaja kot znak, da bo morala Francija izprazniti zasedena ozemlja v Kolinu, Mogunciji in Koblenču v zameno za nemško mirovno pogodbo.

Čprav je dal Herriot zagotoviti, da bo vlada vpoštevala le predloge, ki bodo v soglasju s pogoji obstoječe mirovne pogodbe, je kazala opozicija vendar velik nemir ter dala izraza strahu, da bo dovolil Herriot Nemčiji "zlomiti okve versailleske mirovne pogodbe."

Glavna ovira k splošnemu varnostnemu dogovoru, ki bi nosil tudi podpis Nemčije, je baje nepravilnost slednje, da razširi jamstva tudi na države na iztočni meji, predvsem Čehoslovaško in Poljsko. Francoski kritiki dolže nemško državo, da namerava modificirati svoje iztočne meje v svoj prilog in da bi dobili Francozi le kos ničvrednega papirja, če bi sprejeli varnostni dogovor, ki bi vključeval le zapadne meje.

Strahu, da bodo zavezniki žrtvovali bistvene interese Poljske, je dal pred kratkim tudi izraza poljski minister za zunanje zadeve, grof Strezimski.

Celo Temps, ki zagovarja zblizanje med Francijo in Nemčijo, seveda v ekonomskem smislu, izjavlja:

— Nobenega resničnega varnostnega jamstva ne more biti, dokler ne obljubi nemška država nedotakljivosti vseh meja.

Pripominja nadalje, da bi bila Nemčija v slučaju vstopa v Ligo narodov, avtomatično obvezana ohraniti te meje nedotaknjene.

Predstavitelji uslužbencev cenijo, da bo nova postava prinašala nadaljnjih \$60,000,000 dohodkov, proti \$68,000,000 izdatkov, da bo postal v teku enega leta pošta departament aktiven in da bo zavlada v vrstah poštne uslužbenec dosti boljše morala.

V Beli hiši niso ničesar namignili glede časa, ko bo nastopil predsednik glede povišanja plač članov kongresa. Njegov predlog je bil zavrnjen s 64 glasovi proti 18.

Žalostna usoda Trsta.

RIM, Italija, 1. marca. — Tukaj je povzročila veliko vznemirjenje vest, da se je začela čehoslovaška vlada pogajati z vlado nemške republike glede bodočega čehoslovaškega eksporta. Čehoslovaška, ki je dosedaj eksportirala svoje stvari preko Trsta, se namerava posluževati hamburškega pristanišča v svoje eksportne svrhe.

Indijanci usmrtili dvajset oseb.

Indijanci so mučili panamskega voditelja. — Poveljnik motorne čolne je sporočil o masakriranju dvajsetih. — Oddelek armade Združenih držav je bil poslan na lice mesta.

PANAMA, 27. februarja. — Edison Whiteaker, poveljnik motorne čolne "Ambition", je sporočil o masakriranju Luisa Mojice, nečaka guvernerja San Blas ozemlja in približno dvajsetih nadaljnjih Panamcev, tekom vstaje Indijancev na Tigre Island, dne 21. februarja.

O umoru Mojice in drugih Panamcev so poročali že včeraj potniki, ki so dospeli iz El Porvenir.

Whiteaker je rekel, da je videl, kako so Indijanci privezali Mojice k drevesu, dvakrat ustrelili nanj, ga rnil iz noži, mu izrezali jezik ter nato plesali krog svoje žrtve vlni ples.

Včeraj zvečer je bila v Colónu vprijeti demonstracija proti poročanim okrutostim v San Blas. Ljudska množica je pretepla več Indijcev, ki stanujejo v Colónu. Tajnik za notranje zadeve, Carlos Lopez je včeraj odpotoval v San Blas, na krovu ameriškega rušilca, s panamskimi policijskimi močmi ojačenji.

Ameriška bojna ladja "Cleveland", z dr. John Southom, ameriškim poslanikom na krovu, je dobila povelje, naj križarj v bližini upornega ozemlja. Polkovnik Lamb, načelnik panamske policije, je odpotoval proti San Blas s 15 močmi v čolnu, katerega je najela panamska vlada.

WASHINGTON, D. C., 27. feb. Poslanik South je svetoval državnemu departamentu, da naj uvede preiskavo glede govorice, krožečih v Panami, v katerih se glasi, da je bil upor Indijancev v Panami posledica navzočnosti ameriškega raziskovalca Marsha, ki je baje tudi razvil na indijanskem ozemlju ameriško zastavo.

Velika eksplozija v Khargutu.

CARIGRAD, Turčija, 1. marca. V Khargutu, turškem delu Armenije, je eksplodiralo včeraj skladišče munije. Eksplozija je povzročila veliko škodo.

Skrivnosten umor v New York City

Na istočni sto in tri in dvajseti cesti je bil izvršen skrivnostni umor. Izvršenih je bilo več aretacij. — Stvar je bila baje v stiku s politiko.

Policija preiskuje zadevo mornarja, George Payne-a, nekega Italijana, ki je prišel v deželo šele dne 25. februarja in kojega truplo so našli pred neko hišo na 123. cesti. Pri njem so našli bančno knjižico v znesku \$4000, ki je bila last neke Mrs. Frank Hennessey, ki ima par hiš naprej gostilno. Aretirani so bili mož in žena, ter 24-letni bartender slednjega, George Callan.

Policija je zaslislala danes Mrs. Hennessey ter njenega svaka, Viljema Damico. Prva je izpovedala, da je dala svojemu možu bančno knjižico, da vloži \$150. Domneva se, da je izročil Hennessey Payne-u bančno knjižico, da bi lahko slednji dokazal kreditno zmožnost za neko trgovsko transakcijo.

Truplo Payne-a je našel neki sofer ter obvestil policijo. Policija je vdrila v hišo Hennessey-a ter našla njega, Damico in Callana v postelji. Sofer je namreč izjavil, da je čul, kako so se pred hišo Hennessey-a pripravili štirje moški. Kmalu nato je padel strel, Payne je padel na tla in ostali trije so zbežali v hišo.

Cela afera pa je dosedaj še precej temna.

Uničenje knjig glede vojn.

LONDON, Anglija, 27. febr. — Seglasno z nekim poročilom, objavljenim v Pravdi, je prodal štab vojaške šole Bistrel neki parpirnici kot star papir knjižnico ki obsega 100.000 knjig.

To knjižnico so zbrali v teku več stoletij ter je bila preje last moskovskega vojaškega vseučilišča.

Vsebovala je dragocene knjige iz osemnajstega in devetnajstega stoletja ter tudi številne popolne izdaje ruskih in inozemskih klasikov.

Švicarski kancler umrl.

BERN, Švica, 1. marca. — Tukaj je nenadoma umrl zvezni kancler Adolf Steiger. Star je bil 66 let.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.30 500 lir \$22.25

300 lir \$13.65 1000 lir \$43.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarijev in Liram sedaj ni stalna, menja se vsakdan in se spreminja; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računa po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka denar v roko.

POŠILJATVE PO BEZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJBLIŽNJEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4807.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčjujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

FRIDERIK EBERT

Smrt predsednika nemške republike, Friderika Eberta, je zaključila karijero, ki je bila mogoče najbolj značilna posledica svetovne vojne ter padca nemškega cesarstva.

Z njim, seveda s popolnoma drugega vidika, bi mogli primerjati le Lenina, Kemal pašo, Mussolinija in Primo de Rivera, torej može, ki niso, — z izjemo Lenina, — nikdar sasnjali preko plota svojega lastnega vrta, katere pa je stavila usoda, obenem s potekom svetovnih dogodkov na mesta, ki so jim zagotovila vsaj delno nesmrtnost.

Friderik Ebert je prihajal iz priprosstege naroda. Naučil se je sedlarstva, delal kot pošten rokodelce, a se pozneje posvetil žurnalistiki in končno politiki.

Bil je socialist starega kova. Vzrastel je v miljeju, katerega sta ustvarila Marx in Engel, socialistična prvorobitelja. Bil je izvoljen v nemški državni zbor ter se je izsolal v praktični politiki v zbornici in na volilnih shodih.

Nikdar ni bil prenapet in vedno pripravljen sklepati kompromise.

Raditega ni hotel ničesar vedeti o komunizmu in teorijah, ki se zmagale v Rusiji.

Njegovo stališče je bilo neizmerno težavno, kajti več kot enkrat je bil cilj napadov nasprotnikov, ki niso poznali nobeega usmiljenja. Prav posebno so ga vzeli več kot enkrat na piko nacionalistični listi, ki sanjajo o obnovljenju nemške monarhije, pod vodstvomslavnega dezerterja Viljema, ki canuje sedaj v Doornu.

Jasno je, da je moral napraviti pri tem dosti napak. Nasprotovali so mu nacionalisti, komunisti, posebno pa finančni interesi, obstoječi iz bankirjev in veleindustrija, ki se tako malo brigajo za interese Nemčije kot za lanski sneg.

Nasprotovali so mu katoliki v južnih nemških državah, kot na Bavarskem in takozvani "schieberji" ali verižniki, ki so tekot vojne napravili milijone, seveda na stroške celokupnega naroda.

Nemški junkerji iz iztočne Prusije in Baltika so ga imenovali izdajico, ker jim ni hotel poveriti vrhovne sile v državi kot so jo izvajali pod Viljemom.

Razveseljivo je, da se ni udal, da je vztrajal na svojem stališču ter skušal voditi državne posle v resničnem interesu Nemčije. O kakih osvetnih ali revanšnih načrtih ni hotel ničesar vedeti, še manj pa o kaki zvezi s komunističnim gibanjem.

Zavzemal se je za Dawesov načrt, ker je videl v njem edino možnost, da si Nemčija ekonomsko opomore ter obnovi svoje stare stike z ostalim svetom.

Napram Franciji je bil popustljiv, ker je bil prepričan, da je treba čakati in zopet čakati, kajti sovraštvo, vzbujeno tekot vojne se še davno ni poleglo.

Rodil se je leta 1871 v Heidelbergu.

Leta 1885, po završeni ljudski šoli, je postal sedlarski vajenec.

Leta 1906 je postal tajnik socialni demokratične stranke,

Leta 1912 je bil izvoljen v nemški državni zbor.

Leta 1918 je predložil ultimatum socialistične stranke, naslovljen na cesarsko vladu, da mora kajzer odstopiti in da je treba ustanoviti republiko.

Leta 1918 in 1919 je bil voditelj provizorične vlade.

Leta 1919 je bil izvoljen predsednikom nemške repub-

Jugoslavia irredenta.

S sekuro usmrtil brata.

V Riemannih je vladalo sovraštvo v družini Ivana Zuljana. Stari Zuljan in starejši njegov sin Ivan sta sovražila mlajšega 24-letnega Josipa, ker je zahteval, da mu mora oče odšteti dedščino, do katere ima pravico. Ko se je tedni vni Josip od dela iz ladjedelnice pri Sv. Marku domov, sta ga napadla oče in starejši sin. Ivan je zavihnil nad bratom sekuro in Josip se je pod udarcem zgrudil na tla in obležal mrtev. Potem sta ga oče in starejši sin pahnili na cesto. Orožniki so aretirali oba, očeta Ivana Zuljana in sina Ivana. Dogodek je pretresel vse prebivalstvo.

Vlak je povozil pri Podbrdu 23-letnega Nikolaja Dakskoblerja. Prerezal ga je na dva dela. Bila je megla in tema, ko je šel nesrečnej po progi.

Nadaljevalna šola v Vipavi?

Nadzorništvu strokovnih in nadaljevalnih šol v Gorici je predložena prošnja za ustanovitev na daljevalne šole za vajence v Vipavi. Goriska trgovsko-obrtna zbornica priporoča ugodno rešitev.

Za cesto Solkan-Trnovo

je nakazalo svoječasno ministrstvo za javna dela znesek 181.000 lir, ki pa je že zdavnaj porabljen in je popravljena komaj polovica ceste. Goriska trgovsko-obrtna zbornica je poslala na ministrstvo novo prošnjo za podporo 200.000 lir, da se bo mogla ta tako potrebna pa tako zanemarljena cesta vendar enkrat pošteno popraviti.

Iz Gorice.

Kraljeva komisija v Vidmu je sklenila, da zgradi skupno v gorško mestno upravo novo bolnico. Kraljeva komisija je nakazala znesek 30.000 lir za spomenik v vojni padlim Goričanom. Gorški župan Bombig se je šel radi tega zahvaliti v Vidmu, ki je začel zadnje čase kazati nekoliko več obzirnosti do Gorice in smatrajo gorški voditelji to za uspeh svojega nastopanja proti videmskim mogotcem.

Iz fin. ministrstva je prišlo te dni v Gorico naznanilo, da so razširjene odredbe glede zgradbe uradniških stanovanj tudi na Gorico. Izdane so bila samo v dobro glavnih pokrajinskih mest. Tudi to je vplivalo tolažilno na razgnete Goričane. Toda stanovanjske krize v gorškem mestu ni in v Gorici je radi izgube deželne samouprave vedno manj uradništva. Spor med Gorico in Vidmom pa ni prenehal in gotovo še ne preneha kmalu. Sedaj pravijo v Vidmu, da je Gorico ustvarila Avstrija kot protiutež proti Vidmu. Radi tega je zabosnela nova časopisna polemika. Resnica na stvari je ta, da je Gorica razvila kot naravno središče Slovencev. Ako pa se to središče razbije in vladni ukrepi streme po tem, je naravno, da prične istočasno propadati goriškega mesta. To naj upoštevajo gospodje v Gorici. Že stara, pa še vedno veljavna slovenska popevka pravi: "Brez Slovencev Gorice ni!"

Požar.

V Ajdovščini je nastal ogenj v brivnici Kolakovića. Prihiteli so ljudje in začeli gasiti, ko je prihajal dim tudi že iz sosednje Toplikarjeve trgovine. V nevarnosti so bile bližnje hiše, ker se je požar zelo naglo razširil. Brivce ima škode 30.000 lir. Znatno škodo ima tudi Toplikar.

Poroka.

V Bitinjah se je poročil Josip Grahor s Pavlo Urbančičevo iz Knežaka.

Goriški podprefekt premiščen.

Roberto Nicolotti, podprefekt v Gorici, je nameščen v Savono. Nicolotti je vodil najostrejši boj proti slovenskemu ljudstvu po popolnoma po navodilih proslulega videmskega Pisentija. Zadržal je slovenska proslulstva in se zadržal v vse kar je Slovenec, mila in draga. Proslulje je bil so-

vražnik slovenskemu šolstvu in slovenskim učiteljem. Marsikak slovenski obrtnik je kruto občutil njegovo fašistovsko jezo. Iz Gorice odhaja krivičnik in nasilnik. Ako ima rimska vlada vsaj malo srea za goriško prebivalstvo, mora poslati za novega podprefekta boljšega moža kakor je bil Nicolotti.

Iz Rima poročajo, da je imenovan za podprefekta v Gorici marčese dr. di Suni, ki je bil po okupaciji komisar v Sežani in nato podprefekt v Kopru. Novi podprefekt velja za pravičnega in vestnega uradnika.

Ruski konzulat v Trstu.

Te dni je pričel poslovati v Trstu ruski konzulat, ki ima začasno svoj sedež v hotelu "Milano". Za konzula je imenovan dr. A. Goldberg.

Za občinskega komisarja v Solkanu

je imenovan Mirko Mozetič, gostilničar in fašist. Komisar Nibrant je prostovoljno odstopil.

Iz Jugoslavije.

Nagla smrt.

V Mostaru je nezadoma umrl priljubljeni podpolkovnik Borivoj Korač. Prišel je konferenco oficirskega zbora. Sredi diskusije je vstal ter izjavil, da mu je slabo. Takoj potem se je zgrudil in umrl. Slučaj je povzročil med meščanstvom splošno sožalje, ker je bil pokojnik korekten in priljubljen oficir.

Kriminalna statistika Bosne.

Sarajevska policija je izdala kriminalno statistiko Bosne v letu 1924. Glasom tega so bila v tem letu zagrešena sledeča dejanja: 35 slučajev razžaljenja Veličanstva, 28 slučajev javnega nasilstva, 9 slučajev posilstva, 7 umorov, 14 ubojev, 51 slučajev težke telesne poškodbe, 30 slučajev požiga 716 slučajev tatvine, 173 poneverb in sleparij in 45 drugih deliktov. V celem je bilo 1008 zločinov, kojih krivci so bili v 975 slučajih odkriti.

Policijskih prestopkov je bilo 19.503.

Jugoslavija na pariški razstavi.

Iz Beograda poročajo: Za jug. komisarja na razstavi za dekorativno umetnost v Parizu je imenovan vseučilišni profesor Branko Tanazević, za njegovega pomočnika dr. Dušan Pantić, inspektor ministrstva za trgovino in industrijo, za tajnika pa profesor Juvanić iz Ljubljane, inženir Hofman iz Zagreba in polkovnik v p. Vukašin Petrović iz Beograda.

Prof. Tanazević je z načrti za jugoslovanski paviljon že odpotoval v Pariz v spremstvu tajnikov in arhitekta Hrbarja. Dekorativna stran notranjosti jug. paviljona je poverjena slikarju Krizmanu. Zbiranje razstavnega gradiva povoljno napreduje in je pričakovati najboljšega uspeha.

Sava in Donava padata.

Sara in Donava sta v zadnjem času zopet znatno padli. Vodostoj Save kaže sedaj pri Beogradu 150 cm pod normalo in 7 metrov 60 cm pod maksimum. Manjka samo še 25 cm, da se zniža voda do onega minimuma, kakor pred 34 leti. Tudi Donava naglo pada, zlasti v gornjem toku.

Malverzacija v mostarski tobačni tovarni.

Pred tedni je bila v tobačni tovarni v Mostaru izvršena velika defraudacija, ki jo je ugotovila posebna komisija. Razkritje o malverzaciji so na upravitelja tovarne Mišo Govedarića porazno uplivala. Kot star birokrat ni mogel prenašati, da se je pod njegovo upravo moglo kaj takega zgoditi. Že štirinajst dni ni hotel ničesar zadržati. Te dni pa se je podal na obrežje Neretve ter skočil v vodo. Govedarić je utonil, truplo pa se odnesli valovi Neretve.

Peter Zgaga

V Berlinu je umrl predsednik nemške republike Ebert.

Po poklicu je bil sedlar ter je bil v sedlu izza padca Viljema Hohenzollerna.

V Nemčiji je še vedno tekmovanje med dvema silama, ki se borita za prvenstvo.

Kajzer še ni izgubil svojega upanja, trezni in premišljeni Nemci pa tudi ne.

Ob priliki Ebertove smrti se je pa pojavilo zanimivo vprašanje: Ali se je Ebert, kot načelnik nemškega naroda, sramoval svojega prednika kajzerja?

Ali se je kajzer sramoval svojega naslednika Eberta?

Oba sta imela za to dovolj vzroka.

V soboto zvečer je bil v New Yorku potres.

Govoril sem z rojaki, pa ga ni nihče čutil.

Tudi z enim članom Našega Dima sem se pogovarjal, in mi je odkritosrečno priznal, da ni čutil ničesar.

To je umevno. Tam se neprestano maje in so majanja že vajeni.

Iz Ljubljane poročajo, da se je vršila v tamošnjem gledališču prva predstava igre znanega slovenskega pisatelja in pesnika.

In pravijo, da je bilo gledališče nabito polno in da je občinstvo navdušeno ploskalo pisatelju.

Koncem igre mu je poseben gledališki odbor izročil v znak priznanja velik lorvorjev venec. Pisatelj se je baje s hvalečnimi besedami zahvalil za venec in počaščenje.

V Ljubljani so kulturni ljudje, toda niso praktični.

Nikomur ni namreč prišlo na misel, da bi dal pisatelju petindvajset dinarjev, da bi šel in bi si kupil dva litra vina in konec klobase.

Ako vprašas poročenega moškega, kje je njegova žena, ti bo skoraj vedno odgovoril:

— Pred tremi urami je šla za tri minute k svoji prijateljici.

Iz Jugoslavije ni zanj čas nobenih posebnih poročil.

Pašičeva stranka je dobila pri zadnjih volitvah par glasov večine.

Pašič je dober in popustljiv človek. Zadovoljil se je samo s par glasovi večine, ko bi se vendar lahko z absolutno večino postavil, ker je imel na razpolago vso vojaško in državno moč.

Italija je v velikih skrbeli za stran tržaškega pristanišča.

Trst je delal dosedaj največje dobičke s čehoslovasko trgovino. Večinoma vse, kar so Čehoslovaki eksportirali, so eksportirali preko Trsta.

Sedaj so se pa začeli ozirati proti Hamburgu ter bodo tja obrnili vse svoje eksporte.

Če so Čehi storili to iz narodnostnega čustva, so več koristili Jugoslaviji kot z vsem svojim sokolskim bratstvom.

Neki angleški zdravnik je iznašel pijačo, ki ima posebne in izvanredne lastnosti.

Kdorkoli pije to pijačo — pravi zdravnik — postane mahoma pogumen človek, pa če je še tak slabič. Pitje te pijače navda človeka s čudovitim pogumom.

Med Anglijo in Ameriko je že od nekdaj velika razlika.

Z oziroma na to najnovejšo angleško iznajdbo naj bo rečeno, da imamo tukaj razne pijače, katerih se more lotiti le skrajno pogumen človek.

Nekateri naši ljudje jako mislajo pojme.

Pred časom sem poročal, da je neka rojakinja rekla, da ima njen otrok stotri prufe vročine.

Večkrat mi čestita kak rojak, da objavljam dobre reči v moji koloniji, namesto koloni.

Te dni mi je pa nekdo sporočil, da se s svojo galono jako postavi.

INTRIGE EBERTOVH
SOVRAŽNIKOV

(Nadaljevanje s 1. strani.)

raznimi obrazi. Na stotine mož varnostne policije je zadrževalo ljudske množice. Pomagali so ji republikanski prostovoljci.

Po Nemčiji so bila izdana povelja za oficijelno žalovane. Gledišča in kinematografi so bili zaprti. V gostilnih so molčali orkestri. Prekinjena so bila tudi vsa diplomatska poslovanja.

Malokdaj je bilo nad Berlinom tako ozračje porrtosti. Na poslopju francoskega poslanštva je visela na poldrogu francoska trikolora, in edini komentarji, katerim se je dalo izraza, so bili, da je pokazal dedni sovražnik takt, — kajti v drugih slučajih vpliva trikolora na Nemca kot rdeča barva na bika.

Postalo je povsem očitno, da so napravile Ebertova priprostost, njegova odločna poštenost in vztrajno vodstvo globlji utis na narod kot pa se je kedaj domnevalo pred njegovo smrtjo. Kljub vsem monarhističnim tradicijam je vzbudil domišljijo naroda, ki ni prav nič manj globoka kot pa je bila romantika kraljevskih veličanstev.

Ebert bo pokopan v Heidelbergu, po pogrebnih slovesnostih v Berlinu. Slikovito vseučiliško mesto je njegov rojstni kraj, in več kot enkrat je izjavil, da ga pokopljejo tam.

WASHINGTON, D. C., 1. marca. — V oficijelnem Washingtonu je povzročila smrt predsednika Eberta odkritosrečno obžalovanje. Predsednik Coolidge, ki je visoko čislal Eberta, je poslal kancelarju Lutheru naslednjo brzojavko:

"Izvedel sem z velikim obžalovanjem za smrt predsednika Eberta ter želim dati izraza svojim globokim simpatijam ter simpatijam vlade in naroda Združenih držav vspricho izgube, katero je doživel nemški narod. Z Mrs. Coolidge vred izražam sožalje družini pokojnega predsednika."

Slično brzojavko je poslal tudi državni tajnik Hughes.

Frank Kellog, ki bo dne 4. marca sledil Hughesu kot državni tajnik, je izjavil:

"Z velikim obžalovanjem sem izvedel za smrt nemškega predsednika Eberta. Napravil je veliko uslugo svoji deželi tekot najbolj težavne dobe. Njegova smrt pomenja izgubo ne le za Nemčijo, temveč za vso Evropo.

Senator Borah, načelnik komiteja za zunanje zadeve, je rekel.

"Ebert je bila mogočna in velika postava. Njegova smrt je odločna izguba za Nemčijo in ves svet."

Par koristnih nasvetov.

Madeži črnega vina.

Pomoči perilo za 24 ur v gorko mleko, potem ga izperij v hladnem jugu. Ali: zažgi malo žvepla in drži nad dimom z vodo pomočene madeže. Potem operi perilo.

Sredstva proti rjastim lisam v perilu.

Zavri limonovega soka in fi-

nega namiznega olja, vsakega polovica, pomoči suh rjast madež v to vrelo tekočino in rja takoj izgine.

Ruska zeljnata juha. Sveže svinjsko meso, na koščke zrezano, praži na masti. Prideni na debelo zrezano zelje, na koščke zrezan krompir in malo muškato-zrelega cveta ter prilivaj z juho.

Naša želja je—

da Vas z dejanji, ne z besedami prepričamo, kako koristno je za Vas, ako se za Vaše bančne posle poslužujete našega posredovanja.

ZA DENARNE NAKAZNICE
v dolarjih, dinarjih in lirah,

ZA VLOGE NA "SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

katere obrestujemo na 4% na leto in katere so sigurno naložene.

ZA POTOVANJE V DOMOVINO IN POVRATEK

kakor za vse druge bančne posle

obrnite se s popolnim zaupanjem na poznano

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

V. M. Garšin.

Nadežna Nikolajevna.

(Nadaljevanje.)

XV.

(Iz Beszonovega dnevnika.)

Počakal bom, kaj bo. Nedavno sem bil tam in sem jih videl skupaj. Vsa sila volje, ki jo imam, je bila premajhna, da bi mogel še nadalje prenašati to krinko ravnodušnosti in vpljivosti, ki sem si jo nadel. Čutil sem, da jo bom, če ostanem tam še četrte ure, vrgel raz sebe in pokazal svoje pravo lice.

Te ženske ni mogoče spoznati. Poznam jo že tri leta in sem se privadil videti v njej to, kar je bila ves ta čas. Sedaj pa vidim izpremembo, ki se je izvršila v njej, ne razumem je in ne vem, da li je tudi resnična, ali pa je samo vloga, ki jo bo potem to nesrečno bitje, navajeno varati sebe in druge, spretno odigralo.

Ničesar nisem razumel v njunem medsebojnem razmerju. Ne vem niti tega, da li je postala njegova ljubica. Zdi se mi nekako, da ne. In če je to res, potem je Nada spretnejša kakor sem mislil. Kaj hoče? Postati njegova žena?

Prečital sem teh par vestie in videl, da je vse, kar je tu zapisano, neresnica, razen tega, da se je Nadežda spremenila. Pred tremi leti sem videl v njej nekaj ne po vsej običajnega, nekaj, kar redkokdaj srečamo pri ženskah v takem položaju. Malo da nisem sam prevzel vloge rešitelja, ki jo Lopatin sedaj velikodušno igra. A bil sem tedaj pametnejši, kakor je sedaj ona: vedel sem, da iz tega ne bo nič, in sem odstopil, ne da bi bil poizkušal. Njena narava je predstavljala razen običajnih zaprek v tej zadevi še eno posebno: to je bila njena trdnost in nesramnost. Izprevidel sem, da bi mahnila z roko na vse in se protivila pri prvem poizkusu. Zato ga nisem napravil.

Je li to storil Lopatin? Ne vem. Vidim samo, da te ženske ni mogoče izpregledati. Da je zavrgla svoje prejšnje življenje, — vem gotovo. Preselila se je v neko sobico, kamor ne pripuščala niti Helfreicha niti tega rešitelja, zahajala k njemu na seanse in razen tega šiva. Živi zelo bedno. Podobna je pijanec, ki se je zakel, da ne bo več pil. Ali bo vzdržala? Ali ji bo pomagal pri tem ta sentimentalni artist, ki še ni videl življenja in ni ničesar razumel v njem?

Včeraj sam napisal materi obširno pismo. Gotovo bo storila vse tako, kakor želim. — Ženske se rade vmešavajo v podobne zadeve — in povedala vse Sofiji Nikolajevni. Mogoče ga bo to rešilo. Rešiti ga! Čemu se toliko brigam za njegovo rešitev? Privikrat v življenju sem tako globoko zainteresiran pri tujih stvareh. Ali mi mar ni vseeno, da li se Lopatin zedinil s to žensko ali ne, da jo li izkoplje iz blata ali se sam pogrezne vanj in si v brezplodnih poizkusih razbije življenje, vniči in zakopuje svoj talent? Nisem navajen brskati po svoji duši; prvič v življenju moram globlje brskati vanjo in podrobno analizirati svoja čustva. Ne morem razumeti, kaj se vrši sedaj v moji duši in kaj me sila, da mučim samega sebe. Mislim sem (tudi sedaj mislim) da je to le nesebična želja po odvrnitvi velike nečreže od človeka, ki ga ljubim. — Ako natanko prisluškujem svojim mislim, vidim, da ni vse tako. Čemu premišljam, jenz jaz, ki hočem rešiti njega, mnogo več o njej? Zakaj se mi njeno obličje, nekdanj objestno in igrano, a sedaj ponižno in krotko, vsak trenutek predstavlja v domišljiji? Čemu napolnjuje mojo dušo ona, a ne on, s čudnim občutjem, v kakršnem se nikakor ne morem spoznati in ki v njem prevladujejo slaba čustva? Da, mogoče je res, da ne želim toliko njemu storiti dobro, kakor njej. —

Kaj? Zlo? Ne, nečem ji storiti zla. A hotel bi jo istrigati njemu, odvzeti jo njenemu pokrovitelstvu, v katerem je, mogoče, vse njeno upanje. — O, ali je res, da

hočem priti na Lopatinovo mesto!

Danes jo moram videti. Vse to mi zabranjuje, da bi mirno živel in delal. Delo mi gre slabo od roke in v teh treh tednih nisem naredil niti toliko, kolikor preje v dveh dneh. Treba je nekako rešiti to vprašanje: pojasniti si, pojasniti vse samemu sebi. — In kaj potem?

Odstopiti? Nikdar! Ves moj ponos se upira ob sami misli na to. Jaz sem jo našel. Lahko bi jo bil rešil, a je nisem hotel. Sedaj pa hočem.

XVI.

(Lopatinovi zapiski.)

Helfreich je hitel po zdravniku. ki je stanoval z nama na istih stopnicah; prinesel sem vode in kmalu je histeričen napad prenehal. Nadežda Nikolajevna je sedla v kot na divan, kamor sva jo prinesla s Helfreichom in je le včasih tiho zaihtela. Bal sem se, da je ne vznemirila in sem zato odšel v drugo sobo.

Semjon Ivanovič je prišel nazaj, ne da bi pripeljal zdravnika in jo je našel že pomirjeno.

Pripravljala se je, da pojde domov, in Helfreich je izrazil željo, da jo spremi. Stisnila mi je roko in mi gledala s svojimi zasoljenimi očmi naravnost v obraz in videl sem na njenem obličju neko bojazljivo hvalnost.

Minil je teden, dva, minil je mesec. Najine seanse so se nadaljevale. Da govorim resnico: trudil sem se, da bi jih zavlačeval. Ne vem, ali je razumela, da delam to nameno, vendar me je čisto prigrinjalo k hitrejšemu delu. Postal je mirna in včasih, res da le redko, je bila čelo vesela.

Povedala mi je svojo historijo. Dolgo sem se bavil z vprašanjem, ali naj napišem to historijo v svoje zapiske ali ne? Odločil sem se, da jo zapišem. Kdo ve, v čigave roke bo prišloma ta zvezek? Tudi če bi vedel gotovo, da bosta čitala te zapiske samo Sonja in Helfreich, ne bi govoril o preteklosti Nadežde Nikolajevne: oba poznata dobro to preteklost. Kakor preje, nisem niti sedaj ničesar prikrival svoji sestrični in ji takoj v svojih pisemih priobčil vso dolgo in trpko povest Nadežde Nikolajevne. Helfreich je vedel vse od nje same. Potemtakem njena povest v mojih zapiskih ni potrebna. Drugi pa — nočem, da bi jo sodelil drugi. Spoznal sem svojo njeno življenje, bil njen sodnik in ji oprostil vse, kar po njej ljudje potrebuje oprostjenja. Poslušal sem njeno težko izpoved in povest o njenem trpljenju, tem velikem trpljenju, ki ga more pretrpeti le ženska, in ni se mi dignila v duši iz obtožbe, ampak le stid in ponižujoče čustvo človeka, ki se smatra krivega v zlu, ki mu govore o njem. Zadnja epizoda njene povesti me je napolnila z grozo in žalostjo; njene besede onega večera, ko jo je privedel Helfreich in je dobila napad, niso bile puhle besede. V resnici je nevede ubila človeka. Hotel jo je rešiti, a je ni mogel. Njegove slabotne roke je mislo mogle zadržati na robu propada, a ko ni mogel tega, se je sam vrgel vanj. Ustrelil se je. Brez solza, z nekako mrzlo odločnostjo mi je pripovedovala to strašno historijo in dolgo sem razmišljal o njej. More li ozdraviti njeno razbito srce in se ji morejo zaceliti tako strašne rane?

No rane so se menda celile. Postajala je vedno bolj in bolj mirna in tudi smehljaj se ni več tako redko pojavljal na njenem obličju. Prihajala je k meni vsak dan in ostala tudi pri obedu. Potem smo vsi trije presedeli dolgo skupaj in o čem vsem nisva govorila v teh tihih trenotkih s Helfreichom. Nadežda Nikolajevna je le redko posegala v pogovor.

Enega izmed teh pogovorov se dobro spominjam. Helfreich, ki še vedno ni zavzel svojih mačk, se je začel pridno baviti s slikanjem svojih študij. Nekdo je prišel, da dela marljivo le redi te

ga, ker je zamislil sliko, ki jo naslikal "mogoče čez pet, a mogoče tudi šele čez deset let."

— Čemu tako dolgo, Senička? — sem vprašal s prisiljenim nasmehom, videč važnost, s kakršno je razlagal svojo namero.

— Zato, ker je to resna stvar. Življensko delo je, Andrej. Po tvoji misli morejo zamišljati resne stvari edino ljudje visokega stasa in ravnega hrbta? O, vi oholi "velikani!" Veruj mi, — je nadaljeval z isto važnostjo, — da so lahko med temi grbami skrita velika čustva, a v tej dolgi skrinji (potrkal si je na čelo) se porajajo velike misli.

— Ali je ta velika misel — ta, nost? vpraša Nadežda Nikolajevna.

On pogleda naju in pomolči, potem pa reče:

— Ne, ni tajnost. Povedal vam bom. Ta mi je že zdavnaj rojila po glavi. Nečisto se je Vladimir Krasnoje Solniško razsrdil nad smelimi besedami Ilje Muronce; ukazal ga prijeti, odpeljati v globoko jamo, ga zapreti in zadelati z zemljo. Odpeljali so starega kozaka v smrt. A, kakor je to že navada, knjeginja Evpraksejka "je bila bistroumna": našla je do Ilje nek dohod, mu pošljala vsak dan proforo (kvasni hlebček), vode in voščeni sveč, da bi bral evangelije. Tudi evangelije mu je poslala.

Senička obmolke, se zamislil in molči dolgo, dokler slednjič ne rečem jaz:

— No, Semjon Ivanovič? —

— No, to je vse. Kmalu je seve postal stari kozak potreben knezu: prišli so Tataři in nihče ni mogel rešiti Kijeva. Obžaloval je tedaj Vladimir svoj čin, zelo obžaloval. A Evpraksejka je takoj odpovedala ljudi, da bi šli v globoko jamo in pripeljali Iljo za bele roke na dan. Ni se spominjal Ilje krivice, zasedel je konja, no, in tako dalje — Porazil je Tatare — in to je vse.

— Kje je pa tu slika, Semjon Ivanovič? —

Semjon me pogleda silno začuden in ploskne z rokami:

— Umetnik! Umetnik! Pa to še Lopatin. Andrej Lopatin! Tu je trideset, tristo, tritisoč slik, ako hočeš, ali jaz bom izbral samo eno in jo naslikal. Naslikal jo bom, pa naj potem precej umrem. Ali ne vidiš, kako sedi v kleti? Mar si ne moreš predstavljati tega? Vidiš, skalnata jama, klet, sploh jama, slika kijevskim votlinam. Ozki vhodi in v stevi nevelika udobnina. Prati, plesnoba, nekaj strašnega, fantastičnega svetlobe voščene sveče. In Ilja sedi na tleh, pred njim stojalo in na njem leži velika, sveta knjiga, z debelimi, zmekcanimi, porumenelimi pergamentnimi listi in na njih črne in rdeče črke. Kozak sedi v sami srajci in z zanimanjem prebira, obračajoč neposlušne liste z velikimi kmetiskimi, nerodnimi rokami, navajenimi na uzdo, kopje, na meč in tudi na gorjaka. Mnogo so detale te roke, in obiliga dela, ki so ga opravljale vse življenje, se tresejo, drhte in le s težavo obračajo liste svete knjige. — Eh, brat — se nemudoma prebije Helfreich — eno je škoda, očal še ni bilo takrat. Če bi bila, bi mu jih bila Evpraksejka gotovo poslala, okrogla s srebrnim okvirom. Pa saj je moral biti dalekoviden vsled neprestanega življenja v stepi? Kaj mislite? —

Oba se zasmejeva, Helfreich pa naju gleda zelo začuden, potem pa, kakor da razume, čemu se smejeva, se nasmeje tudi sam. A svečano razpoloženje njegove povesti ga zopet prevlada, da nadaljuje:

(Nadaljevanje prihodnjiki.)

Kje je JOŽE KOŠMERL, doma iz Loškega potoka pri Ribnici. Če kdo izmed rojakov kaj ve o njem, naj mi poroča ali naj se sam oglasi. — Frank Laurich, P. O. Klein, Mont. (6x 2-7)

Višek podivjanosti.

V Beogradu se je zopet završil ostuden zločin. Zakonski mož je ubil svojo ženo ter zakopal njeno truplo v stanovanju. Policija ga je spečega aretirala. Pri sebi je imel ostro britev, s katero si je mislil prerezati vrat. Pravi, da je storil svoj čin v duševni zmednosti.

Te dni smo kratko poročali o krivem dogodku, ki se je odigral v Takovski ulici št. 62 v Beogradu, kjer je delavec Radenko Petrovič 22. januarja ubil svojo ženo in zakopal njeno truplo v stanovanju. V ponedeljek popoldne se je zglasil na policijski službenec Gostilničarske banke Živojin Arsenovič, ki je izjavil, da ga je posetil jutraj Radenko Petrovič v pijanem stanju. Poklical je njegovo ženo ter ji v pijanosti priznal, da je 22. januarja umoril svojo ženo Milico. O tem da nihče ne ve. Nato je legel v posteljo in zaspa. Policija je odšla takoj v Arsenovičovo stanovanje, kjer je bil morilec aretiran. Ko so ga pripeljali na stražnico, je izjavil: Da, ubil, zadavil sem jo. Stisnil sem jo za vrat in ... Žal mi je. Vem, da bom kaznovan. Vsega so krivi njeni sorodniki. Hotel sem končati tudi svoje življenje, toda ... zaprite me. Ubil sem jo, ker me je obsedel bes.

Pri preiskavi so našli v njegovem žepu ostro britev, s katero je menda nameraval izvršiti samomor. Sestra umorjene Milice Milešava je že dolgo prigovarjala na srečni ženi, naj zapusti Petroviča, ter se omoži z nekim bogatim ka-

varnarjem. Ko je Milica usodnega dne obvestila o tem predlogu svojega moža, sta se zakonec sprla. V prepiru je zagrabil Petrovič ženo za vrat ter jo podrl na tla. Misleč, da je Milica samo omesvečena, jo je sunil z nogo in zakril: Vstani! Ali Milica se ni gani. Tada jo je prijel za roko in obozrl, da je mrtva. Ves prestrašen je zaklenil stanovanje in pobegnil v doma. Blodil je od prijatelja do prijatelja, bil je tudi na policijski in povsod je pravil, da ga je žena zapustila. Hotel je tako utajiti svoj zločin. Slednjič se je po dveh dneh pozno v noč vrnil domov z lopatom. Izkopal je jama in zakopal truplo umorjene žene. Nato je začel prodajati pohištvo in druge stvari, da bi ne prišle v roke sorodnikom, ker je hotel izvršiti samomor.

Na lice mesta v Takovsko ulico je odšla komisija, ki je takoj odredila, da so truplo odkopali. Tudi morilec so pripeljali uklenjenega na kraj zločina. Jama je bila izkopana kraj vrat. Glava umorjene je bila obrnjena proti dvorišču. S težavo so odkopali truplo, ki je že gnilo. Obdukcija je ugotovila, da je bila Milica Petrovič zadavljena.

Končno so se vendarle dela lotili...

Večina shrahiranih avstrijskih plemenitašev je vslednjič uvidela, da se brez dela ne da živeti. Nekateri obiskujejo visoke šole, nekateri so se posvetili trgovini. Od vseh Habsburžanov živi baje Zita v najslabših gmotnih razmerah.

Dunajski listi poročajo, da pripravlja neko francosko filmsko reklamo podjetje reklamni film, s katerim hoče pomagati detroniziranim Habsburžanom, ki so v gmotni stiski. Film ima namen predložiti tragično smrt Karla IX. njegovo prizadevanje za obnovo ogrske monarhije, njegovo bolen in smrt v pregnanstvu na otoku Madeira. Filmsko podjetje je naprosilo tudi bivšo cesarico Zito, da bi figurirala v tem filmu, ki predstavlja njen sedanji položaj.

Od vseh Habsburžanov živi v najslabših gmotnih razmerah bivša cesarica Zita. Stanuje v neki villi na Španskem. Vilo so ji kupili njeni prijatelji s prostovoljnimi prispevki. Drugi Habsburžani niso sicer v taki gmotni stiski, vendar pa jim je odklenalo prejšnje razkošje. Sinovi ubitega nadvojvode Franja Ferdinanda so študenti. Najstarejši, Maks Hohenberg, je slušatelj juridice fakultete na Dunaju. Studira baje zelo pridno in živi skromno. Hrano i-

ma v menzi. Drugi Ferdinandov sin študira na višji poljedelski šoli v Gradcu. Sin Elizabete in, edini vnuk cesara Franja Jožefa študira na umetniški akademiji. Dea Leopolda Salvatorja živi v Španiji. Anton in Franc Jožef sta slušatelja tehničnega instituta v Madridu. Mlajši brat Karl ima baje velik talent za tehniko in slovi že kot izumitelj. Njegova sestra Marija Breznadežna se peča z glasbo, druga sestra Margarita, pa s slikarstvom.

Prince Ruprecht je obnovil na Bavarskem svoje muzejsko delo in diktira po cele ure mladi ženi, ki piše s pisalnim strojem. Ena hči Ludovika III., Hodelinda, se peča s kiparstvom in literaturo, druga, Gertruda, pa z agonomijo. Princeza Terezija Bavarska je dovršila medicinsko študijo. Njen bratranec slovi kot izborni kirurg v Monakovem, njegova hči pa poučuje jezike in slika. Svoje umetniške proizvode prodaja v Ameriko. Vojvoda Franc Salvator s sinom vodi svoje pose-

Razmerje med ženskami in moškimi.

Trditev, da je na svetu več žensk kot moških v splošnem ni resnična. V Evropi odpade na tisoč moških tisoč in štiriindvajset žensk. Na nekaterih otokih v Indijskem oceanu je dvakrat toliko moških kot žensk. V večini afriških držav imajo moški večino.

Mnogi trdijo, da je več žensk, nego moških. To pa ni res. V Evropi je sicer več žensk, nego moških, zato je pa to razmerje drugačno v drugih delih sveta. V Evropi odpade na 1000 moških 1024 žensk, v Afriki 990, v Ameriki 977, v Aziji 944, v Avstraliji 814. Razmeroma največ žensk med evropskimi državami je na Norveškem: 1060 na 1000 moških. Angleška ima 1059 žensk na 1000 moških, Švica 1055, Španija 1044, Portugalska 1041, Nemčija 1035, Rusija 1022, Francija 1008, Italija pa samo 989, Belgija 985, baltske države približno 950.

V Afriki imajo nekatere države (kakor n. pr. Egipt), več žensk, nego moških, toda v večini afriških držav imajo večino moški. Največ žensk je v Zahadni Indiji, sicer 20 odst. več, nego moških. V Equadoru na 1000 moških 1129 žensk, Martinique 1091, v Kolumbiji 1038. Salvador je edina država na svetu, kjer je število moških in žensk enako. Tam menda starih devet sploh ne poznajo, če se zakonski moške zadovoljujejo z eno ženo. V Zedinjenih Državah pride na 1000 moških samo 978 žensk, v Peru in Kanadi 976, v Argentini 942, v Braziliji 988, v Urugvaju 934, na Japonskem 971, v angleški Indiji 944, v Sibiriji 932, v Srednji Aziji 877, v Hongkongu pa samo 375.

stvo na Nižje Avstrijskem. Vilhelm, bivši pruski kralj in nemški cesar, je stopil kot sotrudnik v neko filmsko podjetje in se zelo zanima za ta poklic. — Hic transit gloria mundi. Nekdaj vsemoči Habsburžani so se razkropili po svetu in morajo delati, če hočejo živeti. Njihove osebnosti in objestnosti je menda sedaj konec.

Na otoku Mauriciji (v indijskem oceanu, preje Isle de France) je dvakrat toliko moških nego žensk. Iz teh podatkov je torej razvidno, da se ženskam še ni treba bati pomankanja moških. Če se ta ali ona ne more omožiti, naj odpotuje v Hongkong ali na otok Mauricijo, kjer si lahko po svoji volji izbere moža.

Zvišane plače

so objavljenе vsem italijanskim državnim nameščencem, torej tudi učiteljstvu. Samo datum, do katerega se zvišanje, t. j. april, je nekako sumljivo.

POZDRAVI.

Predno odpotujem v stari kraj s parnikom "France", pozdravljam vse znance in prijatelje, posebno pa rojake v Cleveland, O.

Frank Krašovec.

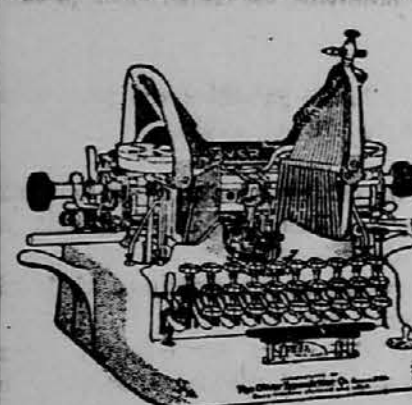
*

Podpisani pozdravljam pred mojim odhodom vse rojake širom Amerike, posebno pa družine Frank Kozlevčar, Jožef Kramer, Louis Feme, Johna Piškur, Martina Muhiča in ostale Slovence v Forest City, Pa. Odpotujem s posredovanjem Frank Sakser State Bank in v soboto dne 28. februarja s parnikom "France".

Joe Kotar.

Veliki Gaber pri Zafšeni.

Kje je moj brat FRANK JANEŽIČ iz Dobropolje pri Il. Bistrici. Pred nekaj časom se je nahajal nekje v Minnesoti. Prosim čerjane rojake širom Amerike, ako je komu znan njegov naslov, naj mi ga javi, ako pa sam čita te-le vrstice, naj se pa sam javi svoji sestri: Elizabeta Jagodnik, Box 810, Monessen, Penna. (2x 28, 2)

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljen pisalni stroj "OLIVER" \$20.

5 strofice va slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikakoli umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vaj.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

63 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Nove pošiljate knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavaranem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	\$1.25
Naša zdravila	.50
Sadje v gospodinjstvu	.70
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla ..	.75
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Pietrščnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani	10.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —	
Zgodovina SRH, 3. zveski, zgodovinski podatki Jugoslovanzov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana	3.25
Mi plačamo poštino.	

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVH VOJNA.

Spisatelj Rafael Sabatini. — Za Gl. N. poslovalni G. P.

28

(Nadaljevanje.)

— Ne kopije, a pregled vsebine, z navedenimi številkami, napisanimi na rob, — je rekel Tremayne.

— Dovolite mi, gospod, — je rekel Stanhope, vzel pero z mize tajaika ter pričel hitro prepisovati številke. — Lord Wellington mora imeti ta memorandum čimprej mogoče. Čistalo, Sir Terence, je vaša zadeva. Vedeli boste kaj storiti. Njegovo lordstvo bom obvestil takoj, kaj se je zgodilo. Najboljše je, če se napotim takoj.

— Če hočete počivati eno uro ter delati družbo moji ženi pri kosilu, bom imel pripravljeno pismo za lorda Wellingtona, — je odvrnil Sir Terence. — Mogoče boste pomagali vi, Tremayne, — je nadaljeval z glasom, ki je razkrival povelje.

Stanhope je odšel s Tremaynom in Sir Terence, ki je pozabil začasno vse druge zadeve, je sedel za mizo, da napiše svoje pismo. Pozneje, po odhodu kapitana Stanhope, je bila dolžnost Tremayna postaviti generalno povelje ter poslati kopijo tega povelja vsaki posamezni diviziji.

— Rad bi vedel, — je rekel Sir Terence, — kdo bo prvi prekršil to povelje.

— Oni tepec, ki hoče na vsak način uničiti samega sebe, — je odvrnil Sir Terence.

Vse je kazalo, da je ustvaril Tremayne v svojem duhu rezervacije.

— Prokleto stroga odredba, — je kritiziral.

— A zelo zdrava in potrebna.

— Tako je, — je rekel Tremayne obotavljaje. — Jaz seveda ne bom občutil težav te odredbe, kajti, hvala Bogu, nimam nikakih sovražnikov, ki bi koprnili po moji krvi.

Sir Terence je nagubil čelo. Obrnil je svoj obraz vkraj od tajnika.

— Kako morete biti tako zaupni? — je vprašal.

— Mislim, da je to čista vest, — se je smejal Tremayne ter posvetil svojo pozornost listinam.

Odkritosrčnost in poštenost sta zveneli iz njegovih besed in Sir Terence je pričel iznova dvomiti o upravičenosti suma, katerega je gojil.

— Vi se postavljate s čisto vestjo, kaj ne, Ned? — je vprašal in v srečo se je sramoval načina, kako je hotel prodreti v duša drugega človeka. Kljub temu pa je pozorno čakal odgovora.

— Skoro čisto, — je rekel Tremayne. — Skušnjava ne omdružuje, če se ji človek upira, kaj ne?

Sir Terence se je stresel, a se je znal obvladati.

— Ne, — a to je vprašanje za kaznuiste. Oni vam bodo odgovorili vse glede skušnjav.

Nato pa je vprašal naravnost:

— Kdo vas spravlja v skušnjave?

Tremayne je bil ravno prav razpoložen za zaupljivost in Terence je bil njegov prijatelj. Njegov odgovor na vprašanje pa je bil izbežen.

— Naravnost peklo je biti ubog, O'Moy, — je rekel.

Generalni pribočnik je bulil vanj.

— Ali kaj teži vašega duha? — je vprašal Sir Terence.

— Skušnjava, — se je glasil odgovor. — Neprijetno je boriti se s skušnjavo.

— Govorili ste o revščini.

— Gotovo. Če bi ne bil ubog, bi lahko položil svoje premoženje na tehtnico ter zaključil zadevo na ta ali oni način.

Nastal je kratek odmor.

— Jaz sem zadnji človek, ki bi zahteval zaupljivost od kakega drugega, Ned, — je rekel O'Moy. — Vam pa bi brez dvoma prineslo uteh, če bi komu zaupali svoje težave.

— Mislim, da bi bilo boljše pečati se s poročilom, ki je bilo ukradeno v Penalva, — je rekel Tremayne.

— To bova tudi storila, a stvar lahko čaka par minut, — je rekel Sir Terence, potisnil stol nazaj ter vstal. Počasi je stopil k mizi svojega tajnika.

— Kaj vas teži, Ned? — je vprašal z nemadno rahločutnostjo. Kapitan Tremayne se je zagonečno nasmešnil ter ozrl v O'Moya. — Mislil sem, da nočete nikdar izsiliti kakega zaupanja.

Nato pa se je ozrl v stran.

— Silvija Armytage mi je povedala, da se bo kmalu vrnila v Anglijo.

Za trenutek niso imele te besede za Sir Terence nobenega pomena. Zdele so se mu kot nadaljni poskus, da se izogne predmetu. Naenkrat pa je spoznal resnico, ki mu je prinesla tako velikansko in veselo uteho, da jo je skoro s strahom zadržati.

— To je več kot pa je povedala meni, — je odvrnil tehtno. — Brez dvoma uživata njeno zaupanje?

Tremayne je černo pogledal ter se obrnil v stran.

— Žalibog, — je rekel ter vzdihnil.

— Torej je Silvija ta skušnjava, Ned?

Tremayne je nekaj časa molčal, kajti malo se mu je sanjalo, kako napeto je pričakoval Sir Terence njegovega odgovora.

— Gotovo, — je rekel konečno. — Ali ni to očitno vsakemu?

Nato pa je nadaljeval kot rapsod:

— Kako bi mogel biti človek dnevno v njeni družbi, ne da bi podlegel njenim čarom, čudoviti graciji njenega telesa in duha, — ne da bi zapazil, da je brezprimerna, tako visoko nad drugimi ženskami kot so mogoče angeli nad njo samo?

Vspričo te njegove mrke slovesnosti je bušnil Sir Terence v krotot. Njegov tajnik ni imel seveda niti najmanjšega pojma o neizmerni uteki, katere je bil O'Moy deležen v istem trenutku. Naravnost jezilo ga je, da se norčuje pribočnik iz njegovih čustev.

— Vi najbrž domnevate, da je to smešna stvar? — je rekel kislo.

— Smešna? — se je krototal Terence. — Bog daj, da mi ne poči krvna žila!

Tremayne se je v resnici raztogotil.

— Ko se boste nasmejali, gospod, — je rekel, — boste mogoče posvetili svojo pozornost zadevi de brzojavke.

Sir Terence pa se je smejal še bolj bučno kot pa poprej. Stopil je tik poleg Terence ter ga udaril z roko po rami.

— Še ubili me boste, Ned, — je rekel. — Za božjo voljo, nikarte biti tako čemerni. To vas dela smešnega.

— Žal mi je, da me najdete smešnega.

— Ne, vesel bi morali biti. Pri moji duši, če vas Silvija vodi v skušnjave, zakaj za vraga ne podležete ter opravite celo stvar?

Dosti je čedna, prava Amazonka in jahati zna kot najboljši konjenik. To je deklica, ki se zna obnašati na lovu, na plesniku, pri ban-

ketih, čeprav mora vsakdo po daljšem znanstvu priznati, da ni prav taka kot si jo človek izprva predstavlja. Naj vas torej vodi skušnjava in želim vam dobro srečo, dečko moj.

— Ali vam nisem povedal O'Moy, — je odvrnil kapitan, — katerega je potolažila simpatija pribočnikovih besed, — da je revščina peklo? Moja revščina stoji na poti.

— Ali je to vse? Potem bodite veseli, da ima Silvija Armytage zadosti za oba.

— To je ravno.

(Dalje prihodnjič.)

Branko:

V hiralnici.

Hiralnica je kraj, kjer počiva ljudje, ki bi morali po mnenju mlajših že davno umreti, pa nočejo umreti; nalašč ne, v spodnjo in jezo mlajših. To je kraj, kamor lepega dne pripeljejo berača, ki je onemogel in ki se ga hoče bogata občina zlepa znebiti. Hiralnica je kraj, kjer ugaša polagoma klavirna leščerba življenja marsikom, ki si je obetal od življenja, da mu bo dozorelo iz cvetočih pomladi v obilno zlato jesen. Kdor gre mimo tega mrtvega doma, se nehoti nečesa spomni in to mu je zoprno in neprijetno: zasmeje se in si misli, da se to sploh ne more pripetiti.

Kaj vse človek nase zida! V zvezde gleda in pade v jamo! To da to je naše življenje. Meni pa se je zdela onemogla izmognana starost vedno nekaj, kar spada med najbolj žalostne odlomke človeškega življenja.

Imel sem sošolca, ki je bil zdravnik v hiralnici. Peljal me je nekoč tja, da vidim to zadnjo postavko našega križnega pota. Kaj vse sem tam videl, ne bom natanko razlagal, povedal pa bom natančno, kar sem doživel in slišal na oddelku, kjer so čakali zadnjega nastopa — gledališki igralci.

Na klopi pred grmom španškega bezga sedita dva starčka. Vsak človek v teh letih ima naguban obraz. To toda so vam bili zemljevidi, vse prepreženo in detajlirano. In se pogovarjata:

— Danes pa ne bo goveje juhe. Petek: fižol in zelje. Fižol! Moj Bog! Še mlad ga nisem mogel. Take težke jedi! Veste, mene samo juha še drži po konci!

Njegov stari kolega je bil močno gluh:

— Kje bom hodil po čenci, ko sem na treh nogah. Če bi palice ne imel, bi se na vrt ne mogel.

— Jaz pravim, da je danes petek!

— Da, da! Skušnja je bila tisti petek. Midva ranjnik Pavlom sva prišla malo v "rožah", pa sva morala kazen plačati, šestdeset krajerjev starega denarja.

— Zdaj pa pravijo, da so dinarji.

— Vinarji? Ne morem več izračunati. Na vinarje se nisem mogel nikoli navaditi.

— Kateri ravnatelj je že bil takrat?

— Ravnatelj ga je imel rad. In mu je večkrat rekel: "Pavle, drži se, pa boš dobil, kako večjo vlogo!" Pa ga je že tako gnalo, kaj hočem! Na, zdaj je pa on gor, mi pa spodaj, še vedno je na bojem. Ali vi verjamete na tisto posmrtno življenje? Danes je govornik o tem naš duhovnik, Ah, ampak ta človek nima zmisla za retoriko. In kakšne vokale ima! Veste, jaz sem se zdaj vedno divji na vokale. Da, če bi imel nekaj cesarskega v nastopu in brutovskega v diki, bi mu že človek verjel. Potem pa še ti vokali. Smilili se mi je, ko je še tako mlad človek, pa ima take vokale!

— Včasih smo na to presneto pazili, je bilo vse drugače.

— O, o! Da, da, res je! Pace, gospa, Pace! Pacetovko je igrala, ta žival, ta lisica, ta zmazek! Pa me je pustila z otrokom in ušla s tistim neumnim kapelnikom. Bog jo bo kaznoval! Jaz verujem v Boga! O, ti ljubi Bog, ali ni res, da jaz verujem vate? Pace! Gospa Pace!...

Na ženskem oddelku sta bila dva objekta tako blizu drug drugega, da so se sosedje z oken lahko razgovarjali. Slišal sem smeh in vrič.

— Vi ste igrali Kordelijo? Pojdite mi no!

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

— Jaz sem igrala Kordelijo! Le-

poglejte!... Ha, ha, kako so smešni! Mi smo pošteno živeli, mi hočemo red in mir! Kdo pa ste prav za prav?"

In so monotonno odgovorili: "Igralci smo."

KAKO SE JE POTOPILO

MESTO

Ostanki ladij, streh in tramvaja ter trupla utopljenih ljudi so plavala še te dni tam, kjer je stalo prejšnji dan otoško mesto Port Alexander ob zapadnem afriškem obrežju v portugalski koloniji Angoli. Mesto in ves otok, vse je propadlo pod morsk gladno. Menda ni en edini človek preživel te katastrofe, razen nekoliko mornarjev, ki so bili s svojimi čolni daleč od pristanišča in tako ušli poginu. Ostale ladje, zasidrane ob bregu, so se popolnoma razbile.

Mesto je bilo prvotno naselbina domačinov, ko pa so se pred leti ondi nastanili Portugalsci, so izpodrinili domačine, tako da so v tej naselbini živeli sedaj v pretežnem številu belokožci. Prebivalstvo je bilo zelo delavno in prizadevno, tako da je postalo mesto kmalu važna točka za izvoz, zlasti ker je imelo ugodno pristanišče. Otok je bil majhen, zvezemal je komaj toliko prostora kakor evropsko provincialno mesto s 15 tisoč prebivalci.

Ni znano, kaj je bil vzrok te katastrofe, brzokone pa potres ali izbruh podmorskega ognjenika. Mornarji, ki so se rešili, so bili kakor blazni, blebetali so nerazumljive besede, ker so jih onamili grozni trenutki, ki so jih doživeli. Po dolgem času so šele mogli povedati, da so videli, kako se je more hipoma vzelo kakor gora, padlo in se pogreznilo še pod okoliško gladino in na tem mestu je nastal ogromen vrtnec, ki je pogoltnil vse, kar je dosegel.

Nekoliko upanja je še, da so se morda vsaj nekateri prebivalci rešili na afriški breg, ki je oddaljen le nekoliko milj.

ŽENSKJE V JUGOSLAVIJI

Pred vojno je bilo število moških in žensk skoro povsod na svetu približno enako. Ponekod je število moških celo prekašalo število žensk. Razume se, da je bilo takrat laže ženskam kot moškim. Zlasti, kar se tiče moštvo, se ni mogel neznani spol pritoževati. Vojna pa je izpremenila razmere tudi v ženskem svetu, ki je danes precej številnejši od moškega. To ima svoje slabe posledice.

Ravnateljstvo državne statistike v Beogradu je sedaj izdelalo in izdalo statistiko, ki pokazuje za namirne številke glede razmerja med moškim in ženskim spolom v naši državi. Glasom te statistike ima Jugoslavija 12.017.323 prebivalcev. Od teh jih je 5.893.547 moškega spola, 6.123.776 pa ženskega. Slednjih je torej za 230.229 duš več nego moških.

Razlika med obema spoloma se najbolj čuti na ozemlju Srbije, kjer pride na 2.655.078 prebivalcev 1.237.167 moških in samo 1.381.911 žensk. 108.744 žensk mora torej pri najboljši volji ostati nemoženih.

Drugače povedano, pride na vsakih 15 zakonov v Srbiji po ena samica. To seveda samo v slučaju, če bi se vsi moški ženili. Ker pa se med sedanjim moškim svetom vsaj ena tretjina sploh ne ženi, pride že na vsakih 10 zakonskih zvez po ena ženska, ki se sploh ne more omožiti.

Na Hrvaškem so številke nekoliko milejše. Hrvatska ima 2.739.593 prebivalcev med katerimi je 1.334.440 moških in 1.405.050 žensk. Tu je prebitek ženskega spola že skromnejši. V Sloveniji pa je 49.174 žen več kakor moških, dočim prekaša v Vojvodini število žensk število moških za 33.413, v Dalmaciji za 3.405, v Črni Gori pa samo za 613.

Bosna in Hercegovina štejeta 1.889.221 prebivalcev. Moških je 965.894, žensk pa 924.035. Število moških je torej v Bosni in Herce-

Kretanje parnikov - Shipping News

8. marca: Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

7. marca: Olympic, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Conte Verde, Genoa.

10. marca: Bremen, Bremen; America, Cherbourg in Bremen; Westphalia, Hamburg.

12. marca: Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp.

14. marca: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne in Rotterdam.

16. marca: De Grasse, Havre.

18. marca: Orduña, Cherbourg in Hamburg.

19. marca: Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

21. marca: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Conte Verde, Genoa.

24. marca: Pres. Wilson, Trst.

25. marca: Berengaria, Cherbourg.

26. marca: Thüringia, Hamburg.

28. marca: Olympic, Cherbourg; Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

31. marca: Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

1. aprila: Mauretania, Cherbourg.

2. aprila: Deutschland, Boulogne in Hamburg.

4. aprila: Homer, Cherbourg; Ascania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

7. aprila: Cherbourg in Hamburg; Republic, Cherbourg in Bremen.

8. aprila: Aquitania, Cherbourg; La Savole, Havre.

9. aprila: Zealand, Cherbourg in Antwerp; Mt. Clay, Hamburg.

11. aprila: Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Conte Verde, Genoa.

14. aprila: Martha Washington, Trst.

15. aprila: Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre; America, Cherbourg in Bremen.

16. aprila: Cleveland, Boulogne in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Columbus, Cherbourg in Bremen.

18. aprila: Olympic, Cherbourg; France, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orduña, Cherbourg.

21. aprila: Belgenland, Cherbourg in Antwerp.

22. aprila: Mauretania, Cherbourg; Suffren, Havre.

25. aprila: Paris, Havre; Homer, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

28. aprila: Lapland, Cherbourg in Antwerp; Luetzow, Bremen.

29. aprila: Aquitania, Cherbourg.

30. aprila: Ohio, Cherbourg in Hamburg; Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

2. maja: Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.

16. maja: Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradni tiskovnik Frank Sakser State Bank.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno pošten o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi proročamo vedno le prvostarne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljanom dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozaderna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje poslicu v stari kraj glasa som nanovejšje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla vije bo prispelih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priselencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov n imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse pro ge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovanci sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Upr